

SOM I SEREM

En el passat...

A mitjan del segle passat, la negra nit franquista continuava sense cap esperança de claror. El règim feixista espanyol mantenia, implacable, la seva determinació de reprimir i extirpar qualsevulla manifestació popular que pogués tenir el més mínim sentiment de consciència catalana.

Les ballades de sardanes, un dels símbols més clars de catalanitat, varen ser prohibides per les forces d'ocupació, en moltes poblacions, els primers anys de la postguerra. Tot, depenia, en bona part, dels manaiers locals o provincials. Potser per això hi van ser especialment tolerades en algunes comarques gironines. Any rere any, però, aquesta tolerància es va anar estenent a la resta del país.

A la dècada dels cinquanta, érem una colla d'empordanesos adolescents, acabats d'arribar a la capital del país, a Barcelona –uns a treballar, altres a estudiar–, que solíem anar cada diumenge a la tarda a les ballades de sardanes que es feien regularment a la plaça de sant Jaume.

Quatre o cinc de l'Escala, tres de l'Armentera, dos o tres de Verges i, encara, d'alguna altra població d'aquests voltants que l'enterbolida memòria no em permet acabar de precisar.

Hi anàvem de gust. Ens agradava ballar sardanes i, no cal dir-ho, ens ho passàvem bé, sobretot perquè et facilitava el coneixement i la relació social amb noies de les nostres edats. Tanmateix, cal reconèixer que també hi havia un important motiu de caràcter econòmic: era un esbargiment lúdic a l'abast de totes les butxaques. No calia pagar entrada, només amb uns pocs cèntims –un o dos rals de l'època– ajudaves a subvenir les despeses de la ballada. Unes rioleres noies et clavaven a la solapa de l'americana una petita agulla de cap amb una minúscula bandereta, al mateix temps que t'obrien una modesta bosseta de roba. Allà dins hi deixaves la teva aportació.

L'any 1953, com ja és ben sabut, el senyor Lluís Albert, de l'Escala, havia publicat el llibre "Contra la falsa sardana" on, entre altres qüestions, auspiciava una certa –diguem-ne– "lluïta" contra la manera de ballar els curts amb els braços caiguts, que s'havia fet pràctica habitual fora de l'Empordà i, més que enlloc, a Barcelona.

Hom argumentava, entre altres motius, que aquell estil, totalment diferenciat de l'originari de les nostres comarques, no era pas per falta de resistència física dels balladors a aguantar els braços enlaire, sinó perquè així, els que sabien repartir podien sentir-se ufanosos i inflar una exíguia i fugissera vanitat; fer-se veure, vaja!